

KLASSIKERKURS

Mary Wollstonecraft,

A Vindication of the Rights of Woman (1792)

Eng. Classics – *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) by Mary Wollstonecraft. 7,5 hp

Doktorandkurs vid institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet ht 2018.

Ansvarig lärare: Elisabeth Mansén, professor i idéhistoria
Elisabeth.Mansen@idehist.su.se

(Närbild och detalj ur porträtt av Mary Wollstonecraft av John Opie c. 1797)

Välkommen till klassikerkursen!

A Vindication of the Rights of Woman (1792) av Mary Wollstonecraft

Mary Wollstonecrafts *A Vindication of the Rights of Woman* har väckt debatt i mer än 300 år.

Hennes filosofi är stimulerande kontroversiell och svår att fånga i vår tids kategorier.

Hon presenteras idag som upplysningsfilosof, romantiker, liberalfeminist, pedagog, barnboksförfattare och kritiker av Jean-Jacques Rousseau. Hon formulerade idéer om politik och historia, religion och moral, uppfostran och utbildning, sociala hierarkier och familjeliv, slavar och djur.

Percy Bysshe Shelley, Robert Owen, Virginia Woolf och Emma Goldman beundrade henne.

Kanske har du läst hennes text förut, men forskningen aktualiserar ständigt nya aspekter som ställer nya frågor om historiografi och samtidsaktualitet.

Kursen syftar till närläsning och tolkning av klassiker. Den är tematiskt upplagd och rymmer intensivt klassikerstudium, forskningspresentationer samt tillfälle till diskussioner och personlig fördjupning.

Den erbjuder sex seminarier med löpande examination under höstterminen 2018.

KURSPLANERING

Kursen omfattar sex seminarier med löpande examination.

Till varje seminarium ska du välja ett citat ur *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om seminariets ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn. Du ska också välja en text som extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar. (Du får förslag på extra läsning till varje seminarium – men du kan också komma med egna idéer.) Kom väl förberedd, läs texterna med eftertanke och bidra med aktiv närvaro.

FÖRBEREDELSE

Orientera dig och läs om Mary Wollstonecraft på nätet! Både på svenska och engelska. Läs inledningen till den svenska utgåvan *Till försvar för kvinnans rättigheter* (2003 eller tidigare). Läs flera förord till olika upplagor av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792). Vilka likheter och skillnader finner du i de olika presentationerna? Fundera över vilka erfarenheter du har, vad du kan bidra med och vad just du vill ha ut av kursen?

Mary Wollstonecraft (1759–1797)

Mary Wollstonecrafts livsöde är fascinerande, men hennes kärleksaffärer, utomäktenskapliga barn och självmordsförsök påverkade också hur hennes verk uppfattades av eftervärlden. Hon förälskade sig i konstnären Henry Fuseli, den amerikanske äventyraren Gilbert Imlay och William Godwin, en av den filosofiska anarkismens grundare. Hon är mor till Mary Shelley (som skrev *Frankenstein, or the Modern Prometheus*, 1818). Hon försörjde sig som författare, lärare, guvernant, sällskapsdam och sömmerska, vistades i Paris under Franska revolutionen och gjorde en affärsresa till Sverige, Norge och Danmark sommaren 1795.

I *Brev skrivna under en kort vistelse i Sverige, Norge och Danmark* skriver Mary Wollstonecraft:

Det förefaller mig omöjligt att jag skulle upphöra att existera, eller att denna aktiva, rastlösa ande, lika känslig för glädje som för sorg, bara skulle vara organiserat stoft – redo att sväva bort i det ögonblick drivfjädern brister eller gnistan slocknar. Nog finns det något i detta hjärta som inte är förgängligt – nog är livet mer än en dröm.

Mary Wollstonecraft, *A Vindication of the Rights of Woman* (1792).

A Vindication of the Rights of Woman (1792) publicerades mitt under Franska revolutionen och låg rätt i tiden. Den fick uppskattande recensioner och översattes snabbt till franska och tyska. Det var ett smalt historiskt fönster. Fem år tidigare hade boken varit svår att föreställa sig; fem år senare, när reaktionen mot revolutionen var som starkast, hade den varit omöjlig.

Huvudtext:

Mary Wollstonecraft, *A Vindication of the Rights of Woman* (1792), i *Collected Works*, 5, red. Janet Todd, London 1989.

Eller på internet archive eller Gutenberg.

[Mary Wollstonecraft, *Till försvar för kvinnans rättigheter*, Stockholm 1997. Övers. Ingrid Ingemark.]

SEMINARIUM 1 Introduktion. Mary Wollstonecraft – forskningen och historiografin.

Måndag 24 sept 2018 kl. 13–15 i biblioteket, sal 300.

Text: Förord, dedikation, tillkännagivande och inledning.

Introduktionen ger en översiktlig bild av kursens uppläggning samt synen på Mary Wollstonecraft i ett historiskt perspektiv. Det finns många uppfattningar om upplysning, romantik, feminism och liberalism. Vi diskuterar olika aspekter, skilda begreppsdefinitioner och deras konsekvenser.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Orientera dig och läs om Mary Wollstonecraft på nätet! Både på svenska och engelska. Vilka likheter och skillnader finner du i de olika presentationerna?
- b. Läs inledningen till den svenska utgåvan *Till försvar för kvinnans rättigheter* (2003 eller tidigare).
- c. Välj ett citat ur seminariets avsnitt av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om dagens ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn.
- d. Välj extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar från listan nedan. Var beredd att kort presentera de viktigaste tankarna på seminariet.
- e. Vilka erfarenheter har du, vad kan du bidra med och vad vill just du ha ut av kursen?

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

EXTRA LÄSNING

Wendy Gunther-Canada, "The Same Subject Continued: Two Hundred Years of Wollstonecraft Scholarship", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 209–217.

Yvonne Hirdman, "Mary! Mary!: förord", *Till försvar för kvinnans rättigheter*, 2018, s. 9-22.

Gunhild Kyle, *Mary Wollstonecraft*, Uppsala 1995.

Elisabeth Mansén, "Förord. Mary Wollstonecrafts försvar för kvinnans rättigheter", förord till Mary Wollstonecraft, *Till försvar för kvinnans rättigheter*, Stockholm 2003 (1997), s. 7–23.

Elisabeth Mansén, "Feminismens klassiker. Mary Wollstonecraft och John Stuart Mill", i *Från Sapfo till cyborg. Idéer om kön och sexualitet i historien*, red. Lena Lennerhed, Hedemora 2006, s. 81–107.

Elisabeth Mansén, 'Efterord. Anarkism och feminism i kärleksfull förening', i Godwin, William, *Mary Wollstonecraft: författaren av Till försvar för kvinnans rättigheter: en minnesteckning*, h:ström Text & kultur, Umeå, 2009, s. 123–149

Elisabeth Mansén, "Mary Wollstonecraft", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 1985:2, s. 93-9.

Emma Rauschenbusch-Clough, *A Study of Mary Wollstonecraft and The Rights of Woman*, London 1898.

Barbara Taylor, *Mary Wollstonecraft and the Feminist Imagination*, Cambridge 2003.

Virginia Woolf, "Mary Wollstonecraft", i Virginia Woolf, *Kvinnor*, Lund, 2011 (Övers. Elisabeth Mansén av Virginia Woolf, "Mary Wollstonecraft", i *Women and Writing*, London 1979.

Ursprungligen publicerad i *Nation and Atheneum*, 5.10.1929, även i *The Common Reader*, del 2.

Tips: Lena Halldenius och Elisabeth Mansén om Mary Wollstonecraft på Bildningspodden 19, 5 april 2016. <http://www.bildningspodden.se/avsnitt/19-mary-wollstonecraft/>, <2018-06-18>

SEMINARIUM 2.

Mary Wollstonecraft och upplysningen.

Måndag 8 okt 2018 kl. 13–15 i biblioteket, sal 300.

Text: Kapitel 1.

Vad menar man med upplysning – då och nu? I vilken mening kan Mary Wollstonecraft anses vara upplysningsfilosof? Vilka inslag i en upplysningsfilosofi anser du nödvändiga? Vilken roll spelar föreställningen om människans naturliga rättigheter? Hur förhåller sig förnuft och känsla till varandra? Vilken roll spelar fantasin? På seminariet diskuterar vi olika uppfattningar. Vi tangerar också diskussionen om att Wollstonecraft snarare är en romantiker – och vad man kan mena med det.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- Sök i uppslagsverk och ordböcker och välj en definition av upplysning som du tycker är rimlig i det här sammanhanget. Motivera ditt val.
- Välj ett citat ur seminariets avsnitt av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om dagens ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn.
- Välj extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar från listan nedan. Var beredd att kort presentera de viktigaste tankarna på seminariet.

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

EXTRA LÄSNING

Miriam Brody, "The Vindication of the Writes of Women: Mary Wollstoncraft and Enlightenment Rhetoric", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 105–123.

Wendy Gunther-Canada, *Rebel Writer: Mary Wollstonecraft and Enlightenment Politics* DeKlab, Illinois: Northern Illinois University Press, 2001.

Lena Halldenius, *Mary Wollstonecraft, feminismen och frihetens förutsättningar*, Stockholm, 2016.

(Svensk version av Lena Halldenius, *Mary Wollstonecraft and feminist republicanism: independence, rights and the experience of unfreedom*, Pickering & Chatto, London, 2015)

Mansén, Elisabeth, 'Mary Wollstonecrafts kritik av upplysningen', i *Upplysningskritik*, 2014, s. 35–53,

SEMINARIUM 3.

Mary Wollstonecraft och feminismen.

Måndag 22 okt 2018 kl. 13–15 i biblioteket, sal 300.

Text: Kapitel 2 & 3.

Dagens seminarium fokuserar Mary Wollstoncrafts uppfattning om kvinnor och män. Vi studerar olika synpunkter på att kalla henne feminist (innan ordet fanns) – och i så fall vilken slags feminist: radikalfeminist, liberalfeminist, essentialist eller inte?

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- Sök i uppslagsverk och ordböcker och välj en definition av feminism som du tycker är rimlig i det här sammanhanget. Motivera ditt val.
- Välj ett citat ur seminariets avsnitt av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om dagens ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn.
- Välj extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar från listan nedan. Var beredd att kort presentera de viktigaste tankarna på seminariet.

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

EXTRA LÄSNING

Olympe de Gouges (Marie Gouze), "Förklaring om kvinnans rättigheter", i *Europeiska urkunder*, red. Ronny Ambjörnsson och Gunnar Eriksson, Stockholm 1998.

Jennifer Lorch, *Mary Wollstonecraft. The Making of a Radical Feminist*, New York 1990.

Elisabeth Mansén, 'Mary Wollstonecrafts mångskiftande uppfattningar av män: en ny läsning av "A vindication of the rights of woman"', *Kvinnorna gör mannen : maskulinitetskonstruktioner i kvinnors text och bild 1500-2000.*, S. 193-223, 2013

Elisabeth Mansén, 'Mary Wollstonecrafts försvar för ett speciellt slags män' i *Alle tiders køn - køn til alle tider: Køn og kulturelle praksisser i hverdagsliv og medier* / [ed] Charlotte Kroløkke, Karen

Hvidtfeldt Madsen, Randi Marselis, Odense: Aktuel forskning ved Institut for Litteratur, Kultur og Medier, 2012.

http://www.sdu.dk/Om_SDU/Institutter_centre/lkv/Videnskabelige+tidsskrifter/AktuelForskning/Interne_tskriftAnneScott/ElisabethMansen

Dorothy McBride Stetson, "Women's Rights and Human Rights: Intersection and Conflict" i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 165–177.

SEMINARIUM 4.

Mary Wollstonecraft om revolutionen, samtidskritiken, politiken och Rousseau.

Måndag 5 nov 2018 kl. 13–15 i biblioteket, sal 300.

Text: Kapitel 4 & 5.

A Vindication of the Rights of Woman publicerades mitt under Franska revolutionen. Ett år senare reste Mary Wollstonecraft till Paris för att studera den på närmare håll. De radikala kretsarna i London var från början positiva till revolutionens grundläggande idéer, men den politiska utvecklingen väckte skilda reaktioner. På detta seminarium studerar vi Wollstonecrafts samtidskritik, både vad gäller politik och litteratur.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Välj ett citat ur seminariets avsnitt av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om dagens ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn.
- b. Välj extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar från listan nedan. Var beredd att kort presentera de viktigaste tankarna på seminariet.

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

EXTRA LÄSNING

Himani Bannerji, "Mary Wollstonecraft, Feminism and Humanism. A Spectrum of Reading", i Eileen Janes Yeo, red., *Mary Wollstonecraft and 200 Years of Feminisms*, London 1997, s. 222–242.

Tom Furniss, "Mary Wollstonecraft's French Revolution", i *The Cambridge Companion to Mary Wollstonecraft*, red. Claudia L. Johnson, CUP 2002.

Lena Halldenus, "The Primacy of Right. On the Triad of Liberty, Equality and Virtue in Wollstonecraft's Political Thought", *British Journal for the History of Philosophy*, 15 (1), 2007, s. 75–99.

Elisabeth Mansén, 'Mary Wollstonecraft och revolutionen', i *Mary Wollstonecraft: Franska revolutionen: historiska och moraliska aspekter*, Umeå: h:ström - Text & kultur, 2009, s. I–XXVII.

Elisabeth Mansén, 'Wollstonecraft kontra Rousseau', *Kvinnovetenskaplig tidskrift.*, 19(1998):2, s. 3–14, 1998.

Virginia Muller, "What Can Liberals Learn from Mary Wollstonecraft", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 47–60.

Virginia Sapiro, *A Vindication of Political Virtue: The Political Theory of Mary Wollstonecraft*, Chicago and London: The University of Chicago Press, 1992.

Virginia Sapiro, "Wollstonecraft, Feminism, and Democracy: 'Being Bastilled'", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 33–45.

Virginia Sapiro and Penny A. Weiss, "Jean-Jacques Rousseau and Mary Wollstonecraft: Restoring the Conversation", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 179–207.

Janet M. Todd, "Introduction", i Mary Wollstonecraft, *An Historical and Moral View of the Origin and Progress of the French Revolution and the Effect It has Produced in Europé*, faksimil av 2 uppl. 1795, New York 1975.

Penny A Weiss, Wollstonecraft and Rousseau: The Gendered Fate of Political Theorists, i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 15–32.

SEMINARIUM 5.

Super-human powers! Mary Wollstonecraft om slaveri och sexualitet, moral, religion, kärlek, dygd och samhällsliv.

Måndag 19 nov 2018 kl. 13–15 i biblioteket, sal 300.

Text: Kapitel 6, 7, 8 & 9.

Super-human powers! Detta uttryck finns faktiskt i Wollstonecrafts text och syftar på vad som krävs för att kvinnor i hennes tid ska kunna övervinna de villkor de lever under. På dagens seminarium analyserar vi Wollstonecrafts synpunkter på allt från religion till slaveri och sexualitet.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Välj ett citat ur seminariets avsnitt av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om dagens ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn.
- b. Välj extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar från listan nedan. Var beredd att kort presentera de viktigaste tankarna på seminariet.

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

EXTRA LÄSNING

Moira Ferguson, "Mary Wollstonecraft and the Problematic of Slavery", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 125–149. [Även i Eileen Janes Yeo, red., *Mary Wollstonecraft and 200 Years of Feminisms*, London 1997, s. 89–103.]

Wendy Gunther-Canada, "Mary Wollstonecraft's 'Wild Wish': Confounding Sex in the Discourse on Political Rights", i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 61–83.

Elisabeth Mansén, 'Vänskap som smälte till kärlek: om Mary Wollstonecraft och William Godwin', *Könsöverskridande vänskap. Om vänskapsrelationer mellan intellektuella kvinnor och män*, s. 88–117, 2011.

Karen O'Brien, "Good manners and partial civilisation in the writings of Mary Wollstonecraft", i Karen O'Brien, *Women and Enlighthenment in Eighteenth-Century Britain*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009, s. 173–200.

Carol H. Poston, "Mary Wollstonecraft and 'The Body Politic'" i Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996, s. 85–104.

Barbara Taylor, "For the Love of God. Religion and the Erotic Imagination in Wollstonecraft's Feminism", i Eileen Janes Yeo, red., *Mary Wollstonecraft and 200 Years of Feminisms*, London 1997, s. 15–35.

SEMINARIUM 6.

Mary Wollstonecraft om frihet, hierarkier, auktoriteter, uppfostran, utbildning och familjeliv.

Måndag 3 dec 2018 kl. 13–15 i biblioteket, sal 300.

Text: Kapitel 10, 11, 12 & 13. (Hela resten av boken.)

A Vindication of the Rights of Woman presenteras ibland som en pedagogisk traktat. Det beror kanske mer på hennes omfattande kritik av Rousseau än på textens pedagogiska program. I slutet av skriften presenterar dock Mary Wollstonecraft en rad konkreta politiska och pedagogiska förslag, väl värda att lägga märke till. På dagens seminarium diskuterar vi allt det vi inte hunnit ta upp tidigare och lyfter blicken över bokens pärmar...

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Välj ett citat ur seminariets avsnitt av *A Vindication of the Rights of Woman* (1792) som du tycker säger något intressant om dagens ämne. Motivera ditt val på max 1792 tkn.
- b. Välj extra läsning – historiskt material eller forskningsartiklar från listan nedan. Var beredd att kort presentera de viktigaste tankarna på seminariet.
- c. Välj ett av kursens teman och skriv en extra sida och motivera varför det är särskilt intressant.

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

EXTRA LÄSNING

Lena Halldenius, *Liberty Revisited. A Historical and Systematic Account of an Egalitarian Conception of Liberty and Legitimacy*, Lund 2001.

Per Nyström, *Tre kvinnor mot tiden. Drottning Kristina, Mary Wollstonecraft och Alma Åkermark*, Stockholm 1994.

Per Nyström, *Mary Wollstonecraft's Scandinavian Journey*, Göteborg 1980.

Janet Todd, *Death and the Maidens. Fanny Wollstonecraft and the Shelley Circle*, London 2007.

Wil Verhoeven och Amanda Gilroy, "Introduction", i Gilbert Imlay, *The Emigrants*, London 1998 (1793).

Wil Verhoeven, *Gilbert Imlay. Citizen of the World*, London 2008.

Mary Wollstonecraft, *Brev skrivna under en kort vistelse i Sverige, Norge och Danmark*, Stockholm 1978. Inledning och översättning av Jane Lundblad.

Mary Wollstonecraft, *Collected Letters*, red. Janet Todd, London 2003.

YTTERLIGARE LÄSNING ATT VÄLJA BLAND

2008-08-21

ANTOLOGIER

Maria J. Falco, red., *Feminist Interpretations of Mary Wollstonecraft*, University Park, Pennsylvania 1996.

The Cambridge Companion to Mary Wollstonecraft, red. Claudia L. Johnson, CUP 2002.

Eileen Janes Yeo, red., *Mary Wollstonecraft and 200 Years of Feminisms*, London 1997.

Knott, Sarah, and Barbara Taylor eds., *Women, Gender and Enlightenment*, Basingstoke, Hampshire: Palgrave, 2005. (Inte så mycket om Wollstonecraft.)

BIOGRAFIER

Gary Kelly, *Revolutionary Feminism. The Mind and Career of Mary Wollstonecraft*, London 1992.

Eleanor Flexner, *Mary Wollstonecraft. A Biography*, New York 1972.

William Godwin, *Memoirs of The Author of The Rights of Woman*, London 1987 (1798).

Lyndall Gordon, *Vindication. A Life of Mary Wollstonecraft*, New York 2005.

Elizabeth Laurin-Cederschiöld, *Alla tiders kvinna. Mary Wollstonecraft (1759–1797)*, Stockholm 1997.

Janet Todd, *Mary Wollstonecraft. A Revolutionary Life*, London 2000.

Claire Tomalin, *The Life and Death of Mary Wollstonecraft*, London 1977 (1974).